

geringsparti. Da kom de næsten regelmæssig hvert Aar og forelagde deres Forslag om den kommunale Valgret, men siden den Tid synes de at være blevne mere taalmodige, nu skal det vente, til Regeringen finder Tiden belejlig, og nu mene som sagt vi andre, at det kan ikke godt vente. Jeg haaber, at denne Rigsdagssamling ikke gaar hen, uden at denne Reform bliver forelagt.

Krigsministeren (Madsen): Jeg skal tillade mig at gøre nogle korte Bemærkninger til den sidste ærede Taler. Han erindrede ikke længere, hvad det var for en Meddelelse, jeg i sin Tid har givet til det ærede Finansudvalg. Det undrer mig, at han ikke erindrer, hvorledes jeg der gjorde gældende, at Enceinten laa som en kunstig langstrakt Bjergkæde, hvori vi nu paatænkte at anbringe det Krudt, der skulde føres bort fra Krudttaarn Nr. 1 paa Amagers Nordvestkyst. Jeg viste Stedet, jeg havde nemlig Tegninger med, og glædede mig over, at jeg indhøstede en Ros fra den ærede Rigsdagsmand, en Ros, jeg ikke er vant til at indhøste fra den Kant, og som jeg derfor sætter saa meget mere Pris paa; maaske det er derfor, at jeg har det saa tydeligere i min Erindring. Den ærede Rigsdagsmand spurgte mig, hvad der skulde gøres, dersom de 250,000 Kr., der skulde udredes til dette Arbejde, ikke slaar til. Ja, det maa virkelig de Folk om, som bygge derude; og viser det sig, at Udførelsen af Arbejdet bliver billigere, saa at der altsaa medgaar færre Penge, ja saa have de, der skulle skaffe Rummet derude, en forøget Fortjeneste, Statskassen vil hverken komme til at skyde til i det første Tilfælde eller faa nogen Indtægt i det sidste Tilfælde.

Dernæst omtalte den ærede Rigsdagsmand Spørgsmaalet om Anskaffelsen af nyt Feltartillerimateriel. Det forholder sig rigtigt, at jeg har antydnet, at der kunde ske en Medvirkning her fra vor Side, og det vil jo ogsaa blive Tilfældet, idet $\frac{1}{3}$ af Beløbet vil blive forbrugt her i Landet i vore Værksteder for at tilvejebringe den Ammunition, der skal bruges. Derimod er det umuligt med de Arbejdsmidler, vi nu have, at fabrikere Nikkelstaalkanoner her i Landet. Der er ikke Tale om Størrelsen af Kanonerne men om Bearbejdelsen af et Materiel, som vi ikke ere vant til at have at gøre med. Og Ammunitionsvognenes Fabrikation er ingenlunde, som den ærede Rigsdagsmand nævnedes, et overordentlig let Arbejde. Tværtimod, det er

et overordentlig vanskeligt Arbejde at fremstille det, som nu i vore Dage høre til for at fabrikere Ammunitionsvogne, pansrede Ammunitionsvogne, saaledes som de bør være. Endelig var der Tale om Seletøjet. Det er ganske rigtigt, at det kunde man uden nogen Nyanskaffelse af Maskiner tilvejebringe her i Landet. Men hele den Forhandling, der har fundet Sted med den Kruppske Fabrik, har jeg ledet paa en saadan Maade, at jeg mener, Staten er vel tjent med Udfaldet. Vi have nemlig naaet saa billige Vilkaar, at der ikke kunde være Tale om, at vi skulde kunne konkurrere med den fremmede Fabrik i denne Henseende. — Dertil skal jeg indskrænke mig.

Formanden: Folketingsmanden for Københavns Amts 2den Valgekreds har Ordet for en kort Bemærkning.

K. M. Klausen: Den højtærede Krigsminister indrømmer altsaa, at en Del af dette Arbejde godt kunde have været udført herhjemme. Ammunitionen skal forarbejdes eller laves herhjemme, men hvad Seletøjet til de 1,000 Heste angaar, forekommer det mig ikke, at der var nogen Grund til at sende saa stort et Arbejde til Tyskland, det kunde lige saa godt have været lavet hjemme af vore egne Arbejdere. Om Ammunitionsvognene siger den højtærede Minister, at det ikke er noget let Arbejde at lave saadanne Vogne, men det er dog Tilfældet, at Statens Værksteder reparere Ammunitionsvognene, hver Gang de gaa itu, det er altsaa ikke noget uvant Arbejde for Statens Værksteder, og disse Vogne kunde derfor sikkert ogsaa være lavede herhjemme. Jeg maa meget beklage, at den højtærede Minister sender saa store Bestillinger til Udlandet, naar vi herhjemme have saa stor Arbejdsløshed, som Tilfældet er.

Krigsministeren (Madsen): Jeg skal indskrænke mig til et Par Ord, fordi denne Forhandling ellers vilde kunne føre langt, navnlig hvis jeg skulde føre det tekniske Bevis for Rigtigheden af de forskellige Foranstaltninger, jeg som ansvarlig Minister har fundet det korrekt at træffe. Der er ingen Sinde her i Landet foretaget Reparationer paa pansrede Ammunitionsvogne af den simple Grund, at saadanne ikke tidligere have eksisteret hos os. Spørgsmaalet, om der kunde tilvejebringes fornødent Seletøj her i Landet, har jeg allerede besvaret bekræftende, men det vilde